ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΗΛ

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ιερά Μητρόπολις
Καισαριανής, Βύρωνος και Υμηττού
Καισαριανή 2010

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Κείμενα:
Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιὴλ

Εἰκόνα ἐξωφύλλου:
Ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ

Σειρά:
«Χριστολογικά» ἀριθμ. 28

Copyright:
Ἱερὰ Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ.
Λεωφόρος Ὑμηττοῦ 47-51, Τ.Κ. 161 21 Καισαριανὴ
Τηλ.: 210.72.24.123
www.imkby.gr e-mail: info@imkby.gr

ISBN: 978-960-6841-43-9

Ἐκδοτική Παραγωγή
Εὐαλλοφος
ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.
Ἀριστοτέλους 12-16, 116 36 Ἀθήνα
Τηλ.: 210.921.7512, 210.921.4820 • Fax: 210.923.7035
www.eptalofos.gr • e-mail: info@eptalofos.gr

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

τοῦ Μητροπολίτου
Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

Οἱ ἑορτές τῆς Ἐπιφανείας τοῦ ἀληθινοῦ καί ζωντανοῦ Θεοῦ στόν κόσμο καί τῆς εἰσόδου Του στήν ἱστορία μᾶς ὑποχρεώνουν κατά τήν πατερική ἔκφραση *«ἵνα ἑορτάσωμεν ὡς δοκεῖ τῷ Πνεύματι»*[1] καί νά εἰσέλθουμε στά ἐνδότερα καί τά βαθύτερα καί τά ὑψηλότερα νοήματα τῆς ἑορτῆς. Γι᾽ αὐτό θά ἐπισημάνουμε μέ συντομία τή σχετική θεολογική διδασκαλία, ἡ ὁποία νοηματοδοτεῖ τίς ἑορτές καί στήν ὁποία στηρίζεται ἡ θεία λατρεία τῆς Ἐκκλησίας μας.

1. Τό περιεχόμενο καί ὁ χαρακτήρας τῶν ἑορτῶν τῆς Ἐκκλησίας

Ἡ Ἐκκλησία ἑορτάζει καί πανηγυρίζει τό *«μεγάλο μυστήριο τῆς εὐσέβειας· ὁ Θεός ἐφανερώθη ἐνσαρκωμένος, τό Πνεῦμα ἀπέδειξε ποιός ἦταν, ἐμφανίστηκε σέ Ἀγγέλους, κη-*

1. Ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου: Λόγος ΜΑ′ «Εἰς τήν Πεντηκοστήν» Ε.Π.Ε. τ. 5ος σελ. 115.

ρύχθηκε στά ἔθνη, ἔγινε ἀποδεκτός μέ πίστη στόν κόσμο, ἀναλήφθηκε μέ δόξα»[2].

Ὅλες οἱ ἑορτές τῆς Ἐκκλησίας μας, τῶν γεγονότων τῆς ἐπιγείου ζωῆς καί τῆς κατά σάρκα οἰκονομίας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ γιά τήν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων, συγκροτοῦν τήν μία κορυφαία ἑορτή καί πανήγυρη. Σ' αὐτές ἡ Ἐκκλησία συγκαλεῖ *«μετά ὑψηλοῦ κηρύγματος»*[3] τούς πιστούς νά δοξάσουν τόν Λυτρωτή καί Σωτήρα τους, ἐπειδή *«ἡ σωτηρία καί ἡ δόξα καί ἡ δύναμη ἀνήκει στό Θεό μας»*[4]. Ἀπ' αὐτά συνάγεται ὁ ἐκκλησιαστικός χαρακτήρας τῶν ἑορτῶν, ἡ χριστολογική, ἀνθρωπολογική καί σωτηριολογική σημασία τους.

Οἱ ἐκκλησιαστικές ἑορτές δέν εἶναι ἁπλῶς περιστάσεις καί μέσα μέ τά ὁποῖα ἡ Ἐκκλησία ἐπιζητεῖ νά ἐπιδράσει ψυχολογικά μᾶλλον καί ἐξωτερικά στίς ψυχές τῶν πιστῶν.

Οἱ ἑορτές μέ κέντρο τήν τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας καί τήν συμμετοχή τῶν πιστῶν στήν πνευματική Τράπεζα τῆς μεταλήψεως τοῦ ἁγίου Σώματος καί Αἵματος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔχουν περιεχόμενο πνευματικό, οὐσιαστικό καί πραγματικό. Δέν εἶναι μόνον ἐπέτειοι ἱστορικῶν γεγονότων, ἀλλά συγχρόνως εἶναι μυστικές ἐπαναλήψεις τῶν γεγονότων αὐτῶν στίς ψυχές τῶν πιστῶν.

Κατά τίς ἑορτές οἱ πιστοί ζοῦν πνευματικά τά ἑορταζόμενα γεγονότα τῆς πίστεως, τήν θεία γέννηση, τό βάπτισμα καί τά ἄλλα. Ἔτσι τά ἱερά πρόσωπα καί τά γεγονότα τῆς πί-

2. *«Μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον· Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν Πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ»* (πρός Τιμόθεον Α′ γ′ 16).

3. Παροιμιῶν θ′ 3.

4. *«Ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡμῶν»* (Ἀποκαλύψεως ιθ′ 1).

στεως εἶναι παρόντα πάντοτε καί ἐνώπιον μας. Δέν ἀναγόμαστε σέ αὐτά μέ τήν μνήμη. Δέν τά βλέπουμε μέ τήν φαντασία. Ἀναστρεφόμαστε τά πρόσωπα καί ζοῦμε τά γεγονότα πού ἐπαναλαμβάνονται στό παρόν μέ μυστικό τρόπο.

Γι᾽ αὐτό οἱ ἱεροί Πατέρες καί οἱ ὑμνογράφοι τῆς Ἐκκλησίας μας στίς εὐχές καί στούς ὕμνους χρησιμοποιοῦν τήν λέξη «*σήμερον*» ὄχι ὡς ποιητική ἔκφραση ἁπλῶς σέ σχῆμα λόγου, ἀλλά πρός ἔκφραση τῆς πραγματικότητας, μιᾶς πνευματικῆς καί μυστικῆς πραγματικότητας στίς καρδιές τῶν πιστῶν. «*Σήμερον γεννᾶται ἐκ Παρθένου...*», «*Σήμερον ὁ Χριστός ἐν Ἰορδάνῃ ἦλθε βαπτισθῆναι*», «*Σήμερον κρεμᾶται ἐπί ξύλου*» κ.ο.κ. Ἔτσι πιστεύεται καί νοεῖται ἡ παρουσία καί τό ἔργο τοῦ ἐνανθρωπίσαντος Θεοῦ Λόγου στήν Ἐκκλησία στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μέ τό ὄνομα «*Ἐμμανουήλ, ὅ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον μεθ᾽ ἡμῶν ὁ Θεός*».

Αὐτό τό νόημα δίδει ἡ Ἐκκλησία στίς ἑορτές καί στήν λατρεία της. Οἱ ἱερές Ἀκολουθίες, οἱ ὕμνοι, τά ἀναγνώσματα, τό κήρυγμα περιστρέφονται γύρω ἀπό αὐτόν τόν ἄξονα.

Μέ αὐτά καλλιεργοῦνται οἱ πιστοί καί οἰκοδομοῦνται στό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ.

2. «Οἰκονομική θεολογία»

Οἱ ἑορτές τῆς Ἐκκλησίας στηρίζονται στήν λεγόμενη «*Οἰκονομική Θεολογία*», ἡ ὁποία πραγματεύεται τήν «*Οἰκονομία*», δηλαδή τήν φροντίδα τοῦ Θεοῦ γιά τόν ἄνθρωπο, πού περιλαμβάνει τήν προαιώνια βουλή (ἀπόφαση), τό σχέδιο τοῦ Θεοῦ, ὁλόκληρο τό ἀπολυτρωτικό ἔργο Του, πού ἀπό ἄφατη ἀγάπη καί φιλανθρωπία ἀνέλαβε νά σώσει τόν πεσόντα ἄνθρωπο ἀπό τήν ἁμαρτία, τήν φθορά καί τόν θάνατο, μέ τήν ἐνσάρκωση τοῦ Σωτῆρα ὅταν ἦλθε τό πλήρωμα τοῦ χρόνου.

Κατά τόν Μέγα Βασίλειο *«Τό σωτηριῶδες γιά τόν ἄνθρωπο σχέδιο τοῦ Θεοῦ καί Σωτήρα μας εἶναι ἀνάκληση ἀπό τήν ἔκπτωση καί ἐπάνοδος στήν πρός Θεό ἐγγύτητα ἀπό τήν ἀποξένωση, πού προξενήθηκε λόγω τῆς παρακοῆς»*[5].

Γιά τήν ἀνάκληση ἀπό τήν ἔκπτωση καί τήν σωτηρία τοῦ ἁμαρτήσαντος καί πεσόντος ἀνθρωπίνου γένους καί τήν ἀποκατάστασή του καί τήν διαλλαγή του καί οἰκείωσή του μέ τόν Θεό ἐξαπέστειλε ὁ Παναγαθος Θεός καί Πατέρας ἀπό ἀγάπη καί μόνο τόν μονογενῆ Υἱό καί Λόγο Του στόν κόσμο, ὥστε δ' Αὐτοῦ *«νά ἐξαλειφθεῖ ἡ ἐξουσία τῆς ἁμαρτίας, γιά νά γκρεμισθεῖ τό προπύργιο τοῦ διαβόλου, γιά νά κοποῦν τά νεῦρα τοῦ θανάτου, γιά νά ἀνοιχθοῦν σ' ἐμᾶς οἱ πύλες τοῦ οὐρανοῦ, γιά νά ἐξαφανισθεῖ ἡ κατάρα, διά νά λυθεῖ ἡ προηγούμενη καταδίκη»*[6].

Γι' αὐτό τόν σκοπό ὁ ἀποσταλείς Λυτρωτής, ὅταν ἦρθε τό πλήρωμα τοῦ χρόνου, δηλαδή ὁ κατάλληλος καιρός κατέβηκε ἀπό τούς οὐρανούς στήν γῆ καί ὑπάρχων τέλειος

---

5. *«Ἡ τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν περὶ τὸν ἄνθρωπον οἰκονομία ἀνάκλησίς ἐστιν ἀπὸ τῆς ἐκπτώσεως καὶ ἐπάνοδος εἰς οἰκείωσιν Θεοῦ ἀπὸ τῆς διὰ τὴν παρακοὴν γενομένης ἀλλοτριώσεως»* («περί Ἁγίου Πνεύματος» P.G. 32, 128).

6. *«Τῆς ἁμαρτίας ἡ τυραννὶς ἀναιρεθῆ, ἵνα καθαιρεθῇ τοῦ διαβόλου ἡ ἀκρόπολις, ἵνα τμηθῇ τοῦ θανάτου τὰ νεῦρα, ἵνα ἀνοιγῶσιν ἡμῖν αἱ τοῦ οὐρανοῦ πύλαι, ἵνα ἀφανισθῇ ἡ ἀρά, ἵνα ἡ προτέρα καταδίκη λυθῇ»* (Ἰωάννου Χρυσοστόμου: Ὁμιλία πρός τούς σκανδαλισθέντας P.G. 52, 498).

Θεός *«ἐφανερώθη ἐν σαρκί»* καί ἔγινε τέλειος ἄνθρωπος, ἀφοῦ προσέλαβε πλήρη καί τέλεια ἀνθρώπινη φύση μέ ἐνέργεια τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀπό τήν παρθένο Μαρία καί μ᾽ αὐτό τόν τρόπο *«μεσίτης Θεοῦ καί ἀνθρώπων χρηματίζει ὁ μόνος Φιλάνθρωπος»*[7].

Μέ τό μυστήριο τῆς σαρκώσεως ὁ Θεός εἰσῆλθε ὡς ἄνθρωπος στήν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας· ὁ αἰώνιος καί ἄχρονος ἔγινε ἐντός χρόνου *«γιά νά ἀνακαινίσει τό ἀνθρώπινο γένος, ἔγινε δευτέρα ἀρχή, μετά ἀπό ἐκείνη τήν πρώτη»*[8].

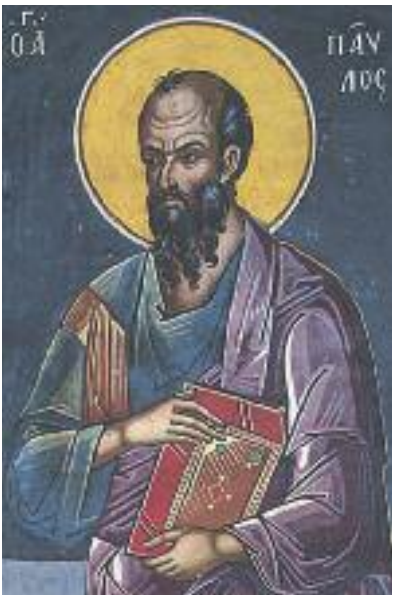
Ὅπως ὁ πρῶτος Ἀδάμ παρέσυρε ὁλόκληρο τό ἀνθρώπινο γένος στήν ἁμαρτία καί στήν φθορά καί στόν θάνατο, γενόμενος αἴτιος καί δημιουργός τῆς καθολικῆς ἁμαρτωλότητας ὁλόκληρου τοῦ ἀνθρώπινου γένους, δυνάμει τῆς ἑνότητας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, τοιοτοτρόπως καί ὁ σαρκωθείς Λόγος, ὡς ὁ δεύτερος Ἀδάμ, ἀφοῦ ἀνέλαβε καί ἕνωσε μέ τήν θεία φύση ὅλη τήν ἀνθρώπινη, τήν ἐθεράπευσε, τήν ἀνέπλασε, τήν ἁγίασε καί τήν ἀπελευθέρωσε ἀπό τήν ἁμαρτία, τήν φθορά καί τόν θάνατο, γενόμενος *«αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου»*[9] κατά τήν διδασκαλία τοῦ ἀποστόλου Παύλου:

---

7. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ: «Ἔκδοσις ἀκριβής τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως» (P.G. 94, 984).

8. *«Ἵνα τὸ ἀνθρώπινον ἀνακεφαλαιώσηται γένος, ἀπαρχὴ πάντων δευτέρα, μετὰ τὴν πρώτην ἐκείνην»* (Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας: Κατά τήν Νεστορίου δυσφημίαν P.G. 76, 17)

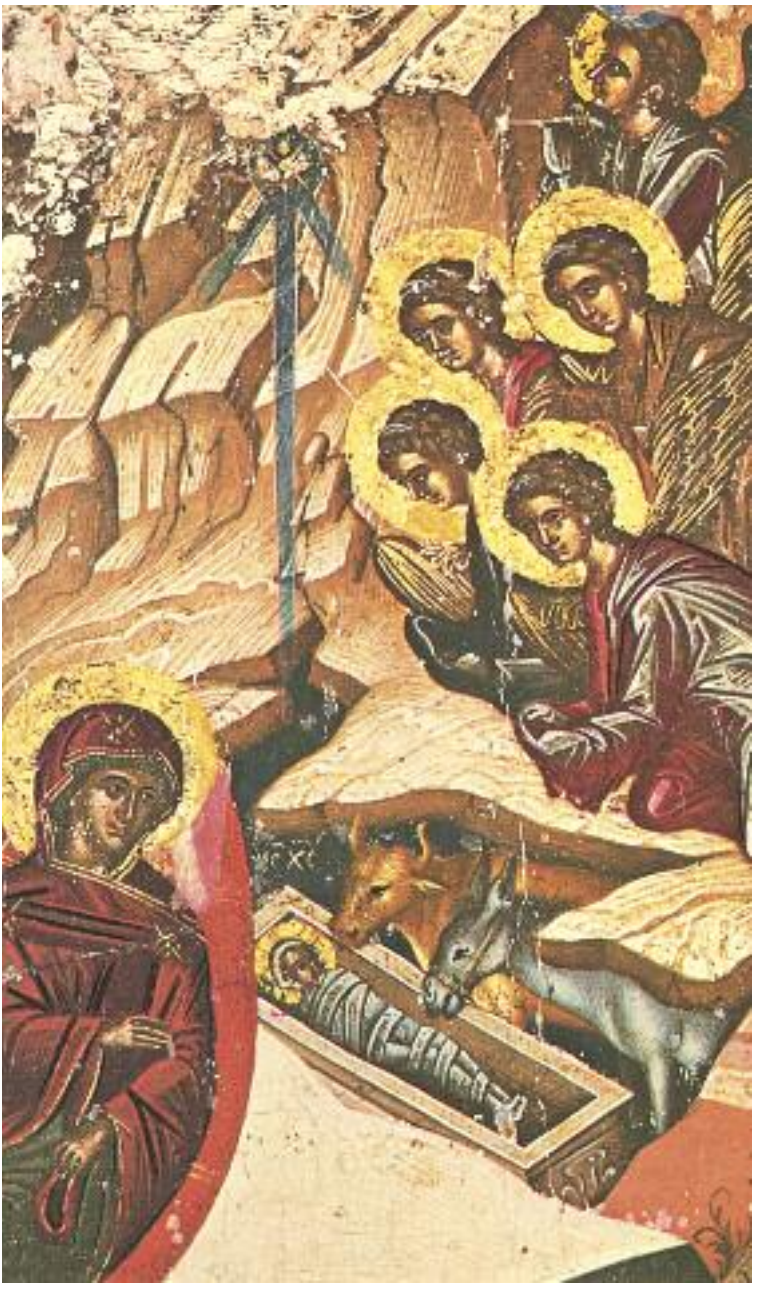
9. Πρὸς Ἑβραίους ε′ 9.

«Συμφιλιωθήκαμε ὅλοι μέ τόν Θεό διά τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅπως δέ ἡ ἁμαρτία εἰσῆλθε στήν ἀνθρωπότητα στό πρόσωπο ἑνός ἀνθρώπου καί ἐξ αἰτίας της εἰσῆλθε ἐπίσης ὁ θάνατος, τοιουτοτρόπως ὁ θάνατος (μετά τήν εἴσοδόν του προχωρώντας) πέρασε καί σέ ὅλους τούς ἀνθρώπους, ἀφοῦ ὅλοι ἁμάρτησαν.

Ἡ ἁμαρτία βεβαίως ὑπῆρχε στόν κόσμο ἕως νά δοθεῖ ὁ νόμος, ἀλλά ἡ ἁμαρτία δέν λογαριάζεται, ὅταν δέν ὑπάρχει νόμος. Ἐν τούτοις ὁ θάνατος ἐβασίλευσε ἀπό τόν Ἀδάμ μέχρι τόν Μωϋσῆ καί σέ αὐτούς, πού δέν ἁμάρτησαν μέ τήν μορφή τῆς παραβάσεως τοῦ Ἀδάμ, ὁ ὁποῖος ἦταν τύπος τοῦ μέλλοντος Ἀδάμ (τοῦ γενάρχου νέου κόσμου, τοῦ Χριστοῦ). Ἀλλά δέν ἔχει τόση βαρύτητα ἡ ἁμαρτία (τοῦ Ἀδάμ) ὅση ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ. Διότι, ἐάν ἐξ αἰτίας τῆς ἁμαρτίας τοῦ ἑνός ἀνθρώπου ἀπέθαναν οἱ πολλοί, πολύ περισσότερον ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ καί ἡ δωρεά σέ χάρη τοῦ ἑνός ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπλημμύρισε τούς πολλούς.

Ἐπίσης, δέν συμβαίνει μέ τήν (θεία) δωρεά, ὅπως μέ τόν ἕνα, πού ἁμάρτησε. Διότι ἡ μέν ἀπόφαση ἦταν καταδικαστική γιά ἕνα ἐνῶ ἡ χαριστική πράξη εἶναι ἀθωωτική διά πολλά ἁμαρτήματα. Ἄν δέ ἐξ αἰτίας τοῦ ἁμαρτήματος τοῦ ἑνός ὁ θάνατος ἐβασίλευσε ἐξ αἰτίας τοῦ ἑνός, πολύ περισσότερο ἐκεῖνοι, πού λαμβάνουν τόν ἄφθονο πλοῦτο τῆς χάριτος καί τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιώσεως, θά βασιλεύσουν μέ ζωή ἐξ αἰτίας τοῦ ἑνός, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἄρα δέ, ὅπως τό ἀποτέλεσμα ἑνός ἁμαρτήματος ἦταν καταδίκη γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους, ἔτσι καί τό ἀποτέλεσμα μιᾶς ἀθωωτικῆς πράξεως εἶναι δικαίωση, πού φέρνει ζωή, γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους. Διότι, ὅπως ἐξ αἰτίας τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνός ἀνθρώπου οἱ πολλοί ἔγιναν ἁμαρτωλοί, τοιουτοτρόπως καί μέ τήν ὑπακοή τοῦ ἑνός οἱ πολλοί θά δικαιωθοῦν. Ὁ νόμος εἰσῆλθε προσωρινῶς, γιά νά πλεονάσει ἡ ἁμαρτία. Ἀλλά ὅπου ἐπλεόνασε ἡ ἁμαρτία, ὑπερπερίσσευσε ἡ χάρη, ὥστε, ὅπως ἐβασίλευσε ἡ ἁμαρτία διά τοῦ θανάτου, ἔτσι καί ἡ χάρη νά βασιλεύσει διά τῆς δικαιώσεως γιά νά ἐπικρατήσει ἡ αἰώνια ζωή μέ τήν μεσιτεία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας»[10].

---

10. *«Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον· ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ, ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται μὴ ὄντος νόμου· ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωϋσέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδάμ, ὅς ἐστι τύπος τοῦ μέλλοντος. Ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτω καὶ τὸ χάρισμα· εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσε, καὶ οὐχ ὡς δι' ἑνὸς ἁμαρτήσαντος τὸ δώρημα· τὸ μὲν γὰρ κρίμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα. εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνός παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἑνός, πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βασιλεύσουσι διὰ τοῦ ἑνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄρα οὖν ὡς δι' ἑνὸς παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα, οὕτω καὶ δι' ἑνὸς δικαιώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς, ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί. νόμος δὲ παρεισῆλθεν ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα. οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις, ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτω καὶ ἡ χάρις βασιλεύσει διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν»* (πρός Ρωμαίους ε' 12-21).

Κατά τόν Μέγα Ἀθανάσιο ὁ μόνος ἄτρεπτος καί ἀναλλοίωτος Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐνδύθηκε μέ τήν βούληση τοῦ Θεοῦ Πατέρα τήν τρεπτή καί κτιστή ἀνθρωπίνη φύση, ἡ ὁποία νεκρώθηκε ἕνεκα τῆς παραβάσεως, γιά νά τήν ζωοποιήσει, νά τήν ἀνακτίσει καί νά τήν ἀνακαινήσει μέ τό αἷμα Του καί *«ὡς δημιουργός ἀνακαινίσας ἐν ἑαυτῷ θεοποιήσῃ»*, τούς δέ θνητούς ἀνθρώπους *«ἀθανάτους κατασκευάσῃ καί εἰς αἰώνιον βασιλείαν οὐρανῶν εἰσαγάγῃ»*[11].

3. Ἡ προετοιμασία τῆς σωτηρίας μας

Τό σχέδιο τῆς σωτηρίας μας μέ τόν Χριστό *«εἶχεν προετοιμασθεῖ καί πρίν ἀκόμη δημιουργηθοῦμε ἐμεῖς, μᾶλλον δέ καί πρό τῆς συστάσεως τοῦ κόσμου... Ὅταν λοιπόν μᾶς ἔκτισε διά τοῦ Λόγου Του, καί ἐπειδή ἐγνώριζε τά δικά μας περισσότερο ἀπό ὅσο ἐμεῖς... προετοιμάζει τό ἔργο τῆς σωτηρίας μας διά τοῦ ἰδίου Λόγου, διά τοῦ Ὁποίου καί μᾶς ἐδημιούργησε. Τοῦτο τό κάνει ὁ Θεός γιά νά μή παραμείνουμε τελείως νεκροί, ἀκόμη κι' ἄν παραπλανηθοῦμε ἀπό τόν ὄφι καί ἐκπέσουμε, ἀλλά μέ τό νά ἔχουμε στόν Λόγο τήν προετοιμασμένη γιά ἐμᾶς λύτρωση καί σωτηρία, νά ἀναστηθοῦμε πάλι καί νά παραμείνουμε ἀθάνατοι»*[12].

---

11. Κατὰ Ἀρειανῶν Β' P.G. 26, 285.

12. *«Προητοίμαστο δὲ αὕτη καὶ πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς, μᾶλλον δὲ καὶ πρὸ καταβολῆς τοῦ κόσμου·... Κτίζων τοίνυν ἡμᾶς διὰ τοῦ ἰδίου Λόγου ὁ*

4. Τά ἀποτελέσματα τῆς σωτηριώδους ἐπεμβάσεως τοῦ θεοῦ

Τό ἀποτέλεσμα τῆς ἐκδηλωθείσης σωτηριώδους ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ μέ τό μυστήριο τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ Λόγου καί Θεοῦ εἶναι ἡ σωτηρία καί ἡ ἀπολύτρωσή μας ἀπό τίς συνέπειες τῆς παραβάσεως τῶν ἐντολῶν, πού στήν θεολογική ὁρολογία ἀποκαλοῦνται Νόμος, καί τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ.

Ἐξ αὐτοῦ τοῦ μυστηρίου τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ *«ἐμεῖς γνωρίζουμε ὅτι ἔχουμε μεταβεῖ ἀπό τόν πνευματικό θάνατο στήν πνευματική ζωή»*[13] *«καταστήσας μέ τόν θάνατό του ἀνίσχυρο ἐκεῖνον, πού εἶχε τήν*

τῶν ὅλων Θεὸς καὶ εἰδὼς τὰ ἡμῶν ὑπὲρ ἡμᾶς... προετοιμάζει τὴν περὶ τῆς σωτηρίας ἡμῶν οἰκονομίαν, ἵνα κἂν ἀπατηθέντες παρὰ τοῦ ὄφεως ἐκπέσωμε, μὴ τέλεον ἀπομείνημεν νεκροί, ἀλλ᾽ ἔχοντες ἐν τῷ Λόγῳ τὴν προητοιμασμένην ἡμῖν λύτρωσίν τε καὶ σωτηρίαν πάλιν ἀναστάντες ἀθάνατοι διαμείνωμεν» (Μεγάλου Ἀθανασίου: Κατά Ἀρειανῶν Β′ P.G. 26, 305).

13. *«Ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν»* (Ἰωάννου Α′ γ′ 14).

δύναμη καί τό κράτος τοῦ θανάτου, δηλαδή τόν διάβολο»[14], καί ὅτι μᾶς μετέστησε στήν βασιλεία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ *«διότι διά τῆς σχέσεώς μας μέ Αὐτόν ἔχομεν κτῆμα μας τήν ἀπελευθέρωση, τήν συγχώρηση τῶν ἁμαρτιῶν»*[15].

Ἔτσι μέ τό μυστήριο τῆς οἰκονομίας τοῦ Θεοῦ κατά τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο *«καί ἀπό τήν κόλαση ἀπαλαχθήκαμε καί ἀπό κάθε κακία ἀπομακρυνθήκαμε καί ἀναγεννηθήκαμε ἀπό τόν Θεό, καί ἀναστηθήκαμε ἀφοῦ ἐνταφιάσθηκε ὁ παλαιός ἄνθρωπος, καί ἀπολυτρωθήκαμε καί δικαιωθήκαμε καί στήν υἱοθεσία ὁδηγηθήκαμε καί ἁγιασθήκαμε, καί ἀδελφοί γίναμε τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ καί συγκληρονόμοι αὐτοῦ γίναμε, καί ἑνωθήκαμε μαζί Του σ' ἕνα σῶμα, καί στό σῶμα Αὐτοῦ ἀνήκουμε καί ὅπως τό σῶμα εἶναι ἑνωμένο μέ τήν κεφαλή, ἔτσι ἑνωθήκαμε καί ἐμεῖς μαζί Του»*[16].

14. *«Ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου»* (πρός Ἑβραίους β' 14).

15. *«Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν»* (πρός Κολοσσαεῖς α' 14).

16. *«Καὶ κολάσεως ἀπηλλάγημεν καὶ κακίαν ἀπεδοσάμεθα πᾶσαν καὶ ἀνεγεννήθημεν ἄνωθεν καὶ ἀνέστημεν, τοῦ παλαιοῦ ταφέντος ἀνθρώπου, καὶ ἐπελυτρώθημεν καὶ ἡγιάσθημεν καὶ εἰς υἱοθεσίαν ἤχθημεν καὶ ἐδικαιώθημεν καὶ ἐγενόμεθα ἀδελφοὶ τοῦ Μονογενοῦς καὶ συγκληρονόμοι καὶ σύσσωμοι αὐτοῦ κατέστημεν καὶ εἰς τὴν σάρκα αὐτοῦ τελοῦμεν καὶ ὥσπερ σῶμα κεφαλὴ οὕτως ἡνώμεθα»* (Ἰωάννου Χρυσοστόμου: Εἰς τήν Ὁμιλίαν 10η «πρός Ρωμαίους ἐπιστολήν» P.G. 60, 476/7).

5. Ἡ πνευματική χαρά τῶν πιστῶν γιά ὅλα ὅσα μᾶς χάρισε ὁ θεός

Ἀναπτύξαμε μέ συντομία τήν *«Οἰκονομική Θεολογία»*, ἡ ὁποία καθορίζει τό νόημα τῶν ἑορτῶν τῆς Ἐπιφανείας τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, πρός ἐπίγνωση τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηρίας κατά τόν ὕμνο:

«Ἐλᾶτε νά χαροῦμε μπροστά στόν Κύριο διηγούμενοι τοῦτο τό μυστήριο. Ὁ τοῖχος πού στή μέση ὑψωνότανε φραγμός ἔπεσε ἐρείπιο, τό φλογερό δίκοπο μαχαίρι στράφηκε πίσω· φεύγουνε καί τά Χερουβίμ καί ἀφήνουμε ἐλεύθερο τό ξύλο τῆς ζωῆς. Ἔτσι κι ἐγώ μετέχω στόν Παράδεισο τῆς τρυφῆς ἀπ᾽ ὅπου μέ εἶχε διώξει ἡ παρακοή. Διότι ἡ ἀπαράλλαχτη εἰκόνα τοῦ Πατέρα ὁ χαρακτήρας τῆς αἰωνιότητάς Του παίρνει τή μορφή τοῦ δούλου ἀφοῦ γεννήθηκε ἀπό μητέρα πού δέν γνώρισε ἄντρα, δίχως καμμιά ἀλλοίωση. Ἐκεῖνο, λοιπόν, πού ἦταν, αὐτό καί ἔμεινε: Θεός ἀληθινός. Κι ἐκεῖνο πού δέν ἦταν τό προσέλαβε, κι ἔγινε ἄνθρωπος ἀπό ἀγάπη στούς ἀνθρώπους. Σ᾽ Αὐτόν ἄς φωνάξουμε: Θεέ, πού γεννήθηκες ἀπ᾽ τήν Παρθένα, ἐλέησέ μας»[17].

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀναφέρεται δοξολογικά στήν σωτηριώδη ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ γράφοντας στήν πρός Ἐφεσί-

17. *«Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, τὸ παρὸν μυστήριον ἐκδιηγούμενοι. Τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ διαλέλυται, ἡ φλογίνη ῥομφαία τὰ νῶτα δίδωσι, καὶ τὰ Χερουβίμ παραχωρεῖ, τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς· κἀγὼ τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς μεταλαμβάνω, οὗ προεξεβλήθην διὰ τῆς παρακοῆς. Ἡ γὰρ ἀπαράλλακτος εἰκὼν τοῦ Πατρός, ὁ χαρακτὴρ τῆς ἀϊδιότητος αὐτοῦ, μορφὴν δούλου λαμβάνει, ἐξ ἀπειρογάμου Μητρὸς προελθών, οὐ τροπὴν ὑπομείνας· ὃ γὰρ ἦν διέμεινε, Θεὸς ὢν ἀληθινός· καὶ ὃ οὐκ ἦν προσέλαβεν, ἄνθρωπος γενόμενος διὰ φιλανθρωπίαν· αὐτῷ βοήσωμεν· Ὁ τεχθεὶς ἐκ Παρθένου Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς».* «Στιχηρόν Ἰδιόμελον τοῦ Ἑσπερινοῦ τῶν Χριστουγέννων».

ους ἐπιστολή του ὅτι: *«Ὁ Θεός ὅμως μᾶς ἀγάπησε, γιατί εἶναι πλούσιος σέ ἔλεος κι ἔχει ἀπέραντη ἀγάπη. Κι ἐνῶ ἤμασταν πνευματικά νεκροί ἐξαιτίας τῶν παραπτωμάτων μας, μᾶς ξανάδωσε ζωή μαζί μέ τόν Χριστό. Μέ τήν χάρη τοῦ Θεοῦ ἔχετε σωθεῖ. Μᾶς ἀνέστησε μαζί μέ τόν Ἰησοῦ Χριστό καί μᾶς ἔβαλε νά καθήσουμε μαζί μ᾽ αὐτόν στά οὐράνια.Ἔτσι, μέ τήν ἀγάπη πού μᾶς ἔδειξε διά τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, φανερώνει στίς μελλοντικές γενιές πόσο ὑπερβολικά γενναιόδωρη εἶναι ἡ χάρη του»*[18].

Ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης στό ὅραμά του πού περιγράφει τήν θριαμβεύουσα στόν οὐρανό Ἐκκλησία ἄκουσε τούς ἁγίους νά ψάλουν τόν ἐπινίκιο δοξαστικό ὕμνο ὁμολογοῦντες ὅτι ἡ σωτηρία τους ὀφείλεται στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί τήν σταυρική θυσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

«Ἡ σωτηρία εἶναι στά χέρια τοῦ Θεοῦ μας, πού κάθεται στόν θρόνο, καί τοῦ Ἀρνίου!»[19].

---

18. *«Ὁ δὲ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν συνεζωοποίησεν τῷ Χριστῷ χάριτι ἐστε σεσῳσμένοι καὶ συνήγειρεν καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς ἐπερχομένοις τὸ ὑπερβάλλον πλοῦτος τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»* (πρὸς Ἐφεσίους (β′ 4-7).

19. *«Ἡ σωτηρία (ὀφείλεται) τῷ Θεῷ ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ ἀρνίῳ»* (Ἀποκάλυψις Ἰωάννου ζ′ 10).

